

Kaupunkiympäristölautakunta

Pöytäkirja

Aika 24.05.2023 16:00 - 19:32

Lautakunta piti kokoustaun klo 17:40-17:47

Paikka Askonkatu 2, kokoustila Salpausselkä/Vesijärvi 4. krs

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	McCarron Francis	puheenjohtaja	Saapui ensimmäisen asiantuntijaesittelyn aikana klo 16.15
	Kallijärvi Nina	varajäsen	
	Sorsa Tuomas	II varapuheenjohtaja	Avasi kokouksen ja toimi puheenjohtajana § 50 käsittelyn ajan.
	Viinikka Anneli	jäsen	
	Sairomaa Tomi	jäsen	
	Lindroos Mikko	jäsen	
	Nikkilä Ville	jäsen	
	Rantanen Ida	jäsen	
	Tuomi Maarit	jäsen	
	Kastehelmi Minerva	jäsen	
	Lampinen Minna	kaupunginhallituksen edustaja	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
	Honkanen Petri	suunnittelujohtaja, esittelijä	
	Lastikka Mika	kaupungininsinööri, esittelijä	
	Vanninen Helene	asuntoasiainpäällikkö, asiantuntija	Asiantuntijaesittely klo 16.05-16.50/§ 54

Helminen Juha	kaupungeingeodeetti, asiantuntija	Asiantuntijaesittely klo 16.05-16.50/§ 54
Jakonen Pirkko-Leena	suunnittelupäällikkö, asiantuntija	Asiantuntijaesittely klo 16.50-17.40/§:t 59-61
Uotila Risto	hallintopäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	

Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Närhi Anita	I varapuheenjohtaja

Kaupunkiympäristölautakunnan puolesta

Francis McCarron

Risto Uotila

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tuomas Sorsa

Tomi Sairomaa

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 30.05.2023

Risto Uotila

hallintopäällikkö

§	Otsikko	Sivu
§ 50	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 51	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 52	Kaupunkiympäristön palvelualueen seurantaraportti 1.1. - 31.3.2023	6
§ 53	Talousarviomuutosesitys vuoden 2023 talousarvioon	8
§ 54	Lahden kaupungin asunto- ja maapoliittiset linjaukset 2023-2028	11
§ 55	Keväällä 2023 luovutettavat uudet omakotitontit	14
§ 56	Omakotitonttien hinnoittelun perusteena olevien vyöhykehintojen vahvistaminen aikavälille 1.8.2023–31.7.2025	16
§ 57	Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelun vastualueen maapolitiikan ja maankäytön maksujen ja taksojen tarkistaminen	23
§ 58	Tonttijaon laatimisesta perittävien maksujen ja kiinteistötoimitusmaksutaksan tarkistaminen	26
§ 59	Keskustan maksullisen pysäköinnin taksojen tarkistus 2023	32
§ 60	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki aloittaa kokeilun maksuttomasta pysäköinnistä Lahden keskustassa	38
§ 61	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki aloittaa kokeilun nopeaa asiointia varten tarkoitetun pysäköinnin lisäämisestä Lahden keskustassa	42
§ 62	Maksuajan myöntäminen, Mukkulan Ostoskeskus Oy	46
§ 63	Valtuustoaloite: Leikkialueiden talvikunnossapidon aloittaminen Lahdessa	48
§ 64	Oikaisuvaatimus kunnossapitopäällikön vahingonkorvausasiassa tekemästä päätöksestä / Ajoneuvovahinko 16.2.2023 Metsäpellontie 1 kohdalla	54
§ 65	Tiedoksi merkittävät asiat	59
§ 66	Muut asiat	60

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 50

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

nro 5

§ 51

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin II varapuheenjohtaja Tuomas Sorsa ja jäsen Tomi Sairomaa.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 52

Kaupunkiympäristön palvelualueen seurantaraportti 1.1. - 31.3.2023

1387/02.00.01.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Controller Minna Vilen p. 044 790 9329

Henkilöstöpäällikkö Pekka Nikulainen p. 050 387 8780

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee tiedoksi kaupunkiympäristön palvelualueen seurantaraportin ajalta 1.1.–31.3.2023.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 5.12.2022 § 444 hyväksynyt vuoden 2023 talousarvion toimeenpano-ohjeet. Ohjeissa edellytetään, että palvelualue raportoi lautakunnalle määrärahojen käytöstä vähintään neljännesvuosittain.

Kaupunkiympäristön palvelualueen seurantaraportti ajalta 1.1.–31.3.2023 on esitetty liitteessä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Toimenpiteet

-

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 53

Talousarviomuutosesitys vuoden 2023 talousarvioon

2333/02.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungininsinööri Mika Lastikka p. 050 638 91

Controller Minna Vilen p. 044 790 9329

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä sitovuuden määrärahaa lisätään +3 450 000 euroa johtuen Kisapuiston velvoiteautopaikkojen ostamisesta Lahden Pysäköinti Oy:ltä.

Perusteluosa

Talousarvioon 2023 esitetään tehtäväksi seuraavia muutoksia:

Käyttötalousosa

Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä

Määrärahaa lisätään + 3 450 000 euroa.

Sitovuustaso muutosten jälkeen: tuloarvio 25 183 100 euroa ja määräraha 38 199 400 euroa

Lahden Pysäköinti Oy rakennuttaa Ranta-Kartanoon uutta pysäköintitaloa, Kartanoparkkia. Siihen on tarkoitus sijoittaa Ranta-Kartanon muiden kortteleiden velvoitepaikkoja sekä myös Kisapuiston käyttäjille tarkoitettuja autopaikkoja. Tähän asti pysäköinti on tapahtunut pääosin Ranta-Kartanossa vanhalla linja-autoaseman kentällä, joka poistuu käytöstä pysäköintitalon valmistuessa.

Kisapuistossa on voimassa asemakaava vuodelta 1966. Kaavassa ei ole autopaikkamääräystä. Kaavamuutoksen tarve on tunnistettu, mutta sitä ei ole vielä aikataulutettu. Kaupunkisuunnittelussa on määritelty, että Kisapuiston toiminnan laajuus ja luonne edellyttävät 250 autopaikkaa. Luvussa on otettu huomioon alueen monipuolinen käyttö ja käyttäjäkuntana urheilijat, kuntoliikkujat ja ulkoilijat sekä pelien katsojat ja joukkueiden ja urheilijoiden huoltajat. Alueella on tenniskeskuksen ympäristössä 67 autopaikkaa, joten lisätarve on 183 paikkaa.

Pysäköintitalossa paikat ovat nimeämättömiä ja yhteiskäyttöisiä, mistä syystä määrästä tehdään 25 % vähennys yhteiskäytön perusteella Lahden pysäköintipolitiikan linjausten mukaisesti. Pysäköintitalosta tulee hankkia Kisapuistolle 138 velvoiteautopaikkaa. Autopaikan hinta on 25 000 euroa.

Jos Ranta-Kartanon alueelle rakennetaan kaupungin ylläpitämä uimahalli, voidaan osa tästä paikkamäärästä lukea myös uimahallin velvoitepaikkamäärään, koska Kisapuiston ja uimahallin suurimmat käyttäjämäärät ovat eri vuodenaikoina. Tarkempi laskelma laaditaan uimahallin toteutuksen yhteydessä.

Velvoitepysäköintipaikkojen ostamiseen on varattuna määrärahaa 3 450 000 euroa konsernihallinnon palvelualueen käyttötaloudessa.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Kaupunkiympäristölautakunta valtuuttaa kaupungininsinöörin allekirjoittamaan kauppasopimuksen, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy lisätalousarvioesityksen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: konsernipalvelut/taloussuunnittelu, konsernipalvelut/
controlleripalvelut

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 54

Lahden kaupungin asunto- ja maapoliittiset linjaukset 2023-2028

2403/10.00.00.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Asuntoasiainpäälikkö Helene Vanninen p. 044 482 0862

Kaupungingeodeetti Juha Helminen p. 050 398 5110

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä "Lahden kaupungin asunto- ja maapolittiset linjaukset" (liite 1) ja valtuuttaa valmistelijat tekemään mahdolliset tekniset lisäykset ja/tai muutokset, joilla ei ole vaikutuksia asiasisältöön.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää edelleen, että kaupunginhallitus osaltaan hyväksyy "Lahden kaupungin asunto- ja maapolittiset linjaukset" (liite 1) ja tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan päätösehdotuksen; Kaupunginvaltuusto hyväksyy "Lahden kaupungin asunto- ja maapolittiset linjaukset" (liite 1).

Perusteluosa

Lahdessa on aiemmin laadittu asunto- ja maapoliittisia linjauksia noin 4 – 5 vuoden välein. Viimeksi voimassa ollut erillinen ohjelma oli laadittu vuosille 2013 – 2016. Kyseisten ohjelmien ajanjaksot olivat lyhyempiä eikä niissä otettu kantaa pitkän aikavälin tavoitteisiin tai kirjattu niitä periaatteita,

joita kaupungissa on ollut tapana noudattaa. Lahden Suunta -työn vakiinnutettua asemansa, tuotiin asunto- ja maapolitiikan periaatteet osaksi Lahden Suunta -työn toteutusohjelmaa. Kyseinen ohjelma on kokonaisuudessaan jo hyvin laaja, eikä siihen ole siten voitu sisällyttää asunto- ja maapolitiikkaa riittävän laajasti vaan kirjaukset jäivät melko pintapuolisiksi.

Maa- ja asuntopolitiikan pitkäjänteisyyden varmistamiseksi sekä kaupungin omien strategisten tavoitteiden, kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen ja kansallisten asuntopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää, että linjaukset laaditaan riittävän pitkälle aikavälille. Tämän vuoksi esitetään linjausten ajanjaksoksi MAL -neuvottelumenettelyn ajanjaksoa, joka päättyy 2028.

Asuntopolitiikan osalta linjauksilla tavoitellaan houkuttelevia ja monipuolisia asuinmahdollisuuksia, riittävästi kohtuuhintaista asumista sekä sitä, että myös erityisiin asumisen tarpeisiin on löydettävissä vaihtoehtoja. Edellisten lisäksi asuntopolitiikalla tuetaan kestävää kasvua ja turvallisten ja sosiaalisesti tasapainoisten asuinalueiden kehittymistä. Maapolitiikan toimenpiteillä tuetaan asuntopolitiikkaa ja mahdollistetaan kaupungin kasvun ja kehittymisen mukainen tonttitarjonta.

Maapolitiikkaa ja sen keinoja ohjaa lainsäädäntö, mutta kunnilla on verrattain paljon liikkumavaraa eri keinojen käyttämisessä. Esillä olevat maapoliittiset linjaukset määrittelevät ne keinot ja periaatteet, joita Lahdessa noudatetaan. Linjausten tarkoitus on varmistaa toimijoiden tasapuolinen kohtelu, ennustettavuus ja maapolitiikan pitkäjänteisyys. Samalla varmistetaan kaupungin taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä kasvu.

Asunto- ja maapolitiikan ohjelman laadinta aloitettiin kaupunkiympäristön toimialalla syksyllä 2020. Helmikuussa 2021 pidettiin luottamushenkilöille (KH, TYLA nyk. KYLA) aloitustilaisuus. Tilaisuudessa tarkasteltiin nykytilaa sekä saatiin esittelyt Jyväskylän ja Vantaan ohjelmista. Tilaisuudesta poimittiin syötteet ohjelman jatkovalmistelua varten. Kuntavaalien siirryttyä ja Lahden kaupungin strategian valmistelun viivästyessä päätettiin ohjelman valmistelu keskeyttää, kunnes kaupungin uusi strategia olisi valmistunut. Kaupungin strategia vahvistettiin maaliskuussa 2022 ja tuolloin pidettiin jälleen yhteistilaisuus päättäjille (KH ja KYLA), jonka pohjalta valmistelua jatkettiin. Ohjelma esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle ja kaupunginhallitukselle 8.2.2023.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: Kh

Kh: Kv

Kv: -

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 55

Keväällä 2023 luovutettavat uudet omakotitontit

2346/10.00.02.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungeingeodeetti Juha Helminen p. 050 387 8710

Maankäyttövalmistelija Heidi Hakala p. 044 483 1674

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää luovuttaa huhtikuussa 2023 haussa olleet omakotitontit aluksi varattavaksi ja myöhemmin vuokrattavaksi 31.12.2072 saakka liitteen mukaisesti.

Perusteluosa

Lautakunta päätti kokouksessaan 15.2.2023 § 16 luovuttaa huhtikuussa haettavaksi 15 uutta omakotitonttia. Haettavista tonteista 14 sijaitsi Kytölän Kytölänmäki II-alueella ja yksi Uudenkylän Turranmetsän alueella. Tontit luovutetaan kaupunkiympäristölautakunnan harkintaan perustuvalla päätöksellä.

Kaupunkisuunnittelu esittää lautakunnan päätöksellä varattavaksi 2 tonttia, joista molemmat Kytölän Kytölänmäki II-alueelta. Kytölän kaksitoista ja

Uudenkylän Turranmetsän yksi tontti siirtyy jatkuvasti haettavana oleviin tontteihin.

Varaukset ovat voimassa Kytölän kaupunginosan Kytölänmäki II tonteilla 31.1.2024 saakka edellyttäen, että kaupungin laskuttaman varausmaksu 450 € on maksettu eräpäivään mennessä.

Varausmaksun maksamiseen ei voi myöntää jatkoaikaa.

Mikäli tontin maanvuokrasopimusta ei ole allekirjoitettu varausajan loppuun mennessä, raukeaa varaus ilman eri päätöstä eikä kaupunki palauta varausmaksua. Kytölän tonteilla rakentaminen voi alkaa heti.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: hakijat

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 56

Omakotitonttien hinnoittelun perusteena olevien vyöhykehintojen vahvistaminen aikavälille 1.8.2023–31.7.2025

2328/10.00.00.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginegodeetti Juha Helminen p. 050 387 8710

Maankäyttöinsinööri Petri Solonen p. 050 398 5396

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, että uudet ja ns. jatkuvasti haettavina olevat sekä vuokramiehille myytävät omakotitontit ja tontinosat sekä uusittavat omakotitonttien vuokrasopimukset hinnoitellaan seuraavin ehdoin:

1. Omakotitonttien hinnoittelussa noudatetaan 1.8.2023 alkaen liitteenä olevan kartan M-23-78 mukaista hinnoittelua ja vyöhykejakoja.
2. Hintavyöhykkeiden sisällä olevat erityishinnoitellut tontit hinnoitellaan edelleen alkuperäisillä hinnoitteluperiaatteilla.
3. Omakotitonttien luovutushinta muodostuu tontin pinta-alan ja vyöhykehinnan tulosta lukuun ottamatta maksimihinta-alueita.
4. Vuokrattavien tonttien elinkustannusindeksiin sidottu vuosivuokra on 5 % tontin luovutushinnasta.

5. Tontteja myytäessä kaupunki perii ostajalta myyntihetkellä voimassa olevan lohkomiskustannuksen.
6. Kaupungingeodeetti voi harkintansa mukaan johtosäännön rajoissa tonttikohtaisesti keskimääräisestä poikkeavien laatutekijöiden perusteella alentaa tai korottaa tontin tai tontinosan hintaa sekä määrittellä kokonaisuudessaan tapauskohtaisella hintavyöhykkeellä tontin tai tontinosan hinnan.
7. Omakotitonttien päättyviä maanvuokrasopimuksia uusittaessa kaupunkiympäristölautakunta päättää tapauskohtaiselle vyöhykkeelle yksikköhinnan, jolla uusi vuokra määritetään.
8. Tämä hinnoittelupäätös on voimassa 31.7.2025 asti tai siihen saakka, kun uusi vyöhykehintapäätös saa lainvoiman.

Perusteluosa

HINNOITTELUN NYKYTILANNE

Kaupunkiympäristölautakunta päättää kahden vuoden välein kaupungin omakotitonttien hinnoitteluperusteista. Edellinen hinnoittelupäätös on keväältä 2021, jolloin lautakunta päätti kahdeksalla yhdeksästätoista vyöhykkeestä korottaa vyöhykehintoja 1–2 eurolla per neliö ja yhdistää Launeen ja Kerinkallion vyöhykkeet. Lisäksi lautakunta päätti asettaa Nastolan keskimääräistä pinta-alaa suuremmille tonteille maksimihinnat, jolloin pinta-alaltaan suurten tonttien hinta ei nouse liian korkeaksi haitaten tonttien kysyntää. Maksimihinta tulee voimaan, jos alueen vyöhykehinta kerrottuna pinta-alalla ylittää maksimihinnan.

Vuoden 2021 hinnoittelupäätöstä edeltävä hintojen korotus vanhan Lahden alueella tehtiin teknisen lautakunnan toukokuun 2015 päätöksellä.

Tällöinkin hinnat nousivat 1–2 €/m². Lahden ja Nastolan yhdistyessä

1.1.2016 Nastolan tonttien vyöhykehinnat nousivat 7–12 €:n neliöhinnasta 10–28 euron neliöhintaan.

Vyöhykehinnat koskevat ensisijaisesti uusia vuokrattavia tontteja, tontteja joiden päättyvät vuokrasopimukset uusitaan ja vuokramiehille myytäviä tontteja ja tontinosia. Vyöhykehintojen muutokset eivät vaikuta vuokrattujen tonttien vuokriin vuokrakauden aikana, vaan vuokrat on sidottu elinkustannusindeksiin muutoksiin. Vuokrakauden (n. 50 vuotta) päätyttyä vuokrat päivitetään vastaamaan päättymisajankohdan vyöhykehintoja.

Voimassa olevan vyöhykehinnaston mukaiset tonttien neliöhinnat sijoittuvat haarukkaan 11–48 euroa per neliö. Keskustan tuntumassa olevat sekä erityisarvoja omaavat tontit hinnoitellaan tapauskohtaisesti. Viime vuosina tapauskohtainen hinta on vaihdellut välillä 70–120 €/m². Uudet luovutettavat omakotitontit sijaitsevat pääsääntöisesti 34 euron hintavyöhykkeillä. Omakotitonttien luovutushinta muodostuu tontin pinta-alan ja vyöhykehinnan tulosta. Vuokrattavien tonttien elinkustannusindeksiin sidottu vuosivuokra on 5 % tontin luovutushinnasta. Tontteja myytäessä kaupunki perii ostajalta myyntihetkellä voimassa olevan lohkomiskustannuksen (esityshetkellä 1 400 euroa alle 2 000 m²:n tontit). Hintavyöhykkeiden sisällä on tontteja, jotka on hinnoiteltu ao. vyöhykehinnasta poikkeavasti esim. sijaintinsa (puistoon rajoittuva, järvinäköala, palveluiden läheisyys tms.) takia. Nämä tontit hinnoitellaan edelleen poikkeushinnoittelun perusteilla.

KUNTIEN JA KAUPUNKIEN HINTOJA

Lähikaupungeista Riihimäellä omakotitonttien hinnat ovat välillä 32–35 €/m², Hyvinkäällä 43–52 €/m², Hämeenlinnassa kantakaupungissa 30 – 71 €/m² ja Mäntsälän kunnassa noin 28–48 €/m². Lahden kaltaisissa kaupunkikeskuksissa omakotitonttien hinnat ovat Jyväskylässä noin 30–60

€/m², Kuopiossa kantakaupungin alueella noin 25–70 €/m² ja Oulun kantakaupungissa noin 21–94 €/m².

Lahden seudun kunnista ja kaupungeista Asikkalassa omakotitonttien hinnat ovat välillä 4–24 €/m², Hollolassa 11–31 €/m², Orimattilassa 4 – 24 €/m², Heinolassa 2–23 €/m² ja litissä 3–7 €/m².

TOTEUTTAMISKUSTANNUKSET

Lahden kaupungin omakotitonttien hinnoittelun tavoitteena on ollut päästä hintavyöhykkeestä riippumatta vähintään omakustannushintaan, jolloin saatavilla tuloilla pystytään kattamaan alueen maapohjan hankinta- ja kaavoituskustannukset sekä kunnallistekniikan rakentamiskustannukset kaupungin toteuttamisvelvollisuuteen kuuluvilta osin. Tontin luovutuskuuntoon saattamiskustannuksista maanhankinta ja kaavoituskustannukset kattavat arviolta noin kolmasosan ja kunnallistekniikan rakentamiskustannukset noin kaksi kolmasosaa.

Maankäyttö ja aluehankkeet on selvittänyt omakotitonttien luovutuskuuntoon saattamisesta kaupungille aiheutuvia kustannuksia selvittämällä toteutuneet kustannukset Renkomäen Aikamatkan, Kytölänmäki II:n, Pirttiharjun Sompionkujan ja Karistonselän asemakaava-alueilla. Kustannuksissa huomioitiin rajatun asemakaava-alueen maanhankintakustannukset, kaavoituskustannukset, toteutuneet kadunrakennuskustannukset (runkotyöt, päällystys) sekä viheralueiden rakentamiskustannukset. Laskelmissa ei ole huomioitu kyseisten alueiden kokoojakatujen eikä puistojen ja leikkialueiden toteuttamiskustannuksia. Asemakaava-alueista saatavat tulot on laskettu alueelta luovutettavien omakotitonttien kokonaispinta-alan ja vyöhykehintojen tulolla. Alueiden omakotitontin luovutuskuuntoon saattamisen kustannukset olivat kaupungille noin 29 – 41 €/m².

Kaupunkirakenteen tiivistyessä uudet omakotitonttialueet tulevat sijoittumaan yhä enemmän jo vanhaan rakennettuun tai maastoltaan haasteelliseen ympäristöön. Tämä tulee osaltaan nostamaan kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksia samoin kuin hulevesiasioiden korostuminen uusilla alueilla. Kaikkiaan kunnallistekniikan rakentamisen kustannukset ovat viime vuosina nousseet voimakkaasti polttonesteiden ja rakennusmateriaalien voimakkaan hinnannousun seurauksena, mitä todentaa esitettävä indeksitarkastelu.

INDEKSIT

Indeksien kehitys edellisen hintojen korotusten jälkeen aikavälillä 6/2021 – 3/2023 on ollut seuraava:

- maarakennuskustannukset 19,5 %
- asuinrakennuskustannukset + 12,9 %
- elinkustannukset + 13,6 %.

TONTTITILANNE JA TONTTIMARKKINA

Kaupungilla on viime vuosina ollut keskimäärin noin 100 tonttia vapaasti haettavissa kuukausittain. Toukokuussa vapaita tontteja on haussa 117 kpl, joista 70 sijaitsee vanhan Lahden ja 47 vanhan Nastolan alueilla. Lisäksi kaupunki laittoi huhtikuussa 14 uutta omakotitonttia hakuun ja yhden luovutettavaksi avoimella tarjouskilpailulla. Lokakuun uusien tonttien hakuun on tavoitteena laittaa noin 20 tonttia. Vanhan Nastolan Taivaanrannan ja Hähniemen kaava-alueilla on yksityistä tonttitarjontaa markkinoilla noin 130 tonttia. Kaupungilla on asemakaavavalmista omakotitonttivarantoa noin 200 tonttia.

Tämänhetkisestä taloudellisesta epävarmuudesta ja voimakkaasta rakentamisen hintojen noususta johtuen asuntorakentaminen ja tonttimarkkinat ovat haasteellisessa ja odottavassa tilassa. Tätä osaltaan kuvaa kevään tonttihaku, jossa saatiin vain kaksi hakemusta, kun hakemuksia normaalissa tilanteessa saadaan minimissäänkin kymmeniä.

ESITYS

Huolimatta esityshetken haasteellisesta markkinatilanteesta kaupungin omakotitonttien omakustannushintatavoitteen toteutumisen varmistamiseksi voimakkaan maanrakentamisen hinnannousun seurauksena kaupunkisuunnittelu esittää vyöhykehintoihin maltillisia muutoksia seuraavasti;

- Vanhan Lahden kaupungin alueen vyöhykehintoja korotetaan 1–2 €/m².
- Nastolan itäisille vyöhykkeille ei tehdä korotuksia.
- Villähteen 28 €/m² vyöhyke jaetaan kahtia kysynnän mukaan siten, että junaradan pohjoispuolen vyöhykehinnaksi esitetään 29 €/m² ja eteläpuolen 22 €/m² siten, että eteläpuolen tonttien maksimihinta on 27 000 €.

Kaupunkisuunnittelu esittää, että voimassa olevan käytännön mukaan kaupungingeodeetti voi edelleen harkintansa mukaan johtosäännön rajoissa tonttikohtaisesti keskimääräisestä poikkeavien laatutekijöiden perusteella alentaa tai korottaa tontin tai tontinosan hintaa sekä määrittellä kokonaisuudessaan tapauskohtaisella hintavyöhykkeellä tontin tai tontinosan hinnan.

Omakotitonttien päättyviä maanvuokrasopimuksia uusittaessa hinnoittelusta päättää kaupunkiympäristölautakunta, jos tontit tai osa niistä sijaitsee tapauskohtaisella hintavyöhykkeellä.

Strategianmukaisuus:

Esitys tukee Lahti 2030 Tehty kestäväksi strategian seuraavien tavoitteiden toteutumista:

- Suomen johtava ympäristökaupunki hyödyntää edelläkävijän potentiaalinsa ja tarjoaa yrityksille sekä asukkaille kestävän kaupunkirakenteen ja kilpailukykyisen liiketoimintaympäristön
- vahvistamalla kaupungin asemaa pääkaupunkiseudun lähialueena
- tukemalla lapsiperheitä, vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia sekä tarjoamme terveelliset ja turvalliset oppimisen ja kasvun ympäristöt
- rakentamalla kaupungin toiminnan talouden kestäväälle kasvulle.

Asianosaisena: Ei asianosaisia.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

-

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 57

Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelun vastualueen maapolitiikan ja maankäytön maksujen ja taksojen tarkistaminen

2327/10.00.00.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungingeodeetti Juha Helminen p. 050 387 8710

Maankäyttöinsinööri Petri Solonen p. 050 398 5396

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteessä esitetyt 1.8.2023 voimaan tulevat Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelun vastualueen maapolitiikan ja maankäytön maksut ja taksat.

Perusteluosa

Kaupunkiympäristön palvelualueen maapolitiikan ja maankäytön toimintaan liittyviä maksuja ja taksoja on tarkistettu määrävälein tavoitteena, että niiden kehitys vastaa minimissään kustannustason nousua. Maksut ja taksat koskevat tonttien varaamista, vuokraoikeuden siirtoa ja purkua, rakennusvelvoiteajan jatkamista, etuosto-oikeuden käyttämistä, asiakirjojen luovuttamista ym.

Edellisen tarkistuksen teki tekninen ja ympäristölautakunta päätöksellään 8.12.2020 § 158. Tällöin maksuja ja taksoja korotettiin noin 10 %:lla

yksittäisen korotuksen olen 15–50 €. Uutena maksuna otettiin käyttöön 700 euron suuruinen sopimussakko maanvuokrasopimusten ehtojen mukaisen vuokraoikeuden siirron ilmoittamatta jättämisestä kaupungille. Maksun määrä perustui vuokrasopimusten ehtojen perusteella laskettaviin keskimääräisiin hintoihin. Uudet maksut ja taksat astuivat voimaan 1.1.2021. Päätöksellään 23.2.2021 § 34 lautakunta lisäsi maksuihin Muun asiakkaan pyynnöstä annettavan kirjallisen lausunnon 150 € ja Lausunnon kiinnitysten käsittelystä 150 €.

Koska edellisestä hintojen tarkistuksesta on kulunut yli kaksi vuotta, esittää kaupunkisuunnittelu, että osaan tonttien luovutukseen ja varaamiseen liittyvistä hinnoista tehdään 50–100 euron (noin 8-25 %) korotus. Osa hinnoista pidetään ennallaan. Esitys perustuu kuhunkin toimenpiteeseen liittyvään käytettyyn työaikaan (asiakirjan tuottaminen + laskutus).

Vuokraoikeuden siirrosta ilmoittamatta jättämisestä peritty 700 euron maksu on todettu kohtuuttomaksi verrattuna siitä kaupungille aiheutuvaan vahinkoon tai työaikakustannuksiin. Kaupunkisuunnittelu esittää uudeksi maksuksi 150 €.

Uusina maksuina esitetään enintään kahden tontin kantakartta-aineiston toimittamista dwg-tiedostona hintaan 62 € sekä luovutuskirjojen (esim. maanvuokrasopimus, kauppakirja) kopiosta 100 euron ja oikeaksi todistetusta kopiosta 150 euron maksua. Alkuvuodesta 2023 lähtien kaupunki on perinyt luovutuskirjojen toimitusmaksuna 50 euroa, tätä ennen maksua ei ole peritty. Tämä on johtanut siihen, että esim. kaupungin vuokratontilla sijaitsevan myyntikohteen myyjät, kuten kiinteistönvälittäjät, pyytävät myyntikohteen maanvuokrasopimuksesta kaupungilta edullisen kopion sen sijaan, että hankkisivat kopion tai alkuperäisen vuokrasopimuksen myyjältä tai myyjän pankilta.

Kartta- ja asiakirjahinnaston tuotteisiin esitetään merkittävää korotusta. Uusi hinnoittelu vastaa asiakirjan tuottamiseen ja asiakkaan laskuttamiseen kuluvia työaikakustannuksia.

Kaupanhavvistuksesta perittävästä 120 euron palkkiosta säädetään Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa Maanmittauslaitoksen maksuista sekä kaupanhavvistuksesta perittävistä maksuista ja korvauksista. Kiinteistörekisteristä tulostettavien otteiden hinnat vastaavat Maanmittauslaitoksen vastaavaa hinnoittelua.

Korotusten vuosittainen vaikutus kaupungille on arviolta noin 15 000 €.

Voimassaolevat ja uudet esitettävät maksut ja taksat on koostettu liitteenä olevaan taulukkoon.

Asianosaisena: Ei asianosaisia

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Säädöskokoelma

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 58

Tonttijaon laatimisesta perittävien maksujen ja kiinteistöoimitusmaksutaksan tarkistaminen

2452/02.02.05.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kiinteistöinsinööri Mika Järvelä p. 050 398 5386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, että maankäyttö- ja rakennuslain 82 §:n mukaisesti tonttijaon laatimisesta perittäviin maksuihin tehdään seuraavat muutokset:

1. Erillispientalojen, paritalojen, rivitalojen tai autopaikkojen korttelialueelle tehtävä erillinen tonttijako tai tonttijaon muutos, joka sisältää korkeintaan kaksi tonttia 900 €.
2. Edellisen koskiessa useampaa kuin kahta tonttia peritään jokaisesta seuraavasta tontista lisäksi 225 €.
3. Asuinkerrostalojen, liike-, toimisto- tai toimitilarakennusten, teollisuus- tai varastorakennusten, erityisasumisen tai yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten, yleisten rakennusten tai erityisalueen tonttien korttelialueelle tehtävä erillinen tonttijako tai tonttijaon muutos, joka sisältää korkeintaan kaksi tonttia 1300 €.

4. Edellisen koskiessa useampaa kuin kahta tonttia peritään jokaisesta seuraavasta tontista lisäksi 225 €.
5. Asemakaavan yhteydessä tehtävä korkeintaan kahta muuta kuin omakotitonttia koskeva tonttijako tai sen muutos 900 €.
6. Asemakaavan yhteydessä tehtävän tonttijaon tai sen muutoksen koskiessa useampaa kuin kahta tonttia peritään seuraavasta tontista lisäksi 180 €.
7. 3D-tonttijaosta sekä poikkeuksellisen suuritöisestä tonttijaosta peritään maksu kulloinkin voimassa olevan henkilötyöveloitushinnaston mukaan. Suuritöiseksi katsotaan myös sellainen tonttijako, joka suunnitellaan, lasketaan ja/tai piirretään hakijan pyynnöstä uudestaan. Edelleen lautakunta päättää, että voimassa olevaan kiinteistötoimitusmaksutaksaan tehdään seuraavat muutokset (suluissa voimassa oleva maksu):
  - 1 §
    1. Tontin lohkominen (enintään 2000 m²) 1500 € (1400 €).
    2. Tontin lohkominen (2001-10000 m²) 1700 € (1600 €).
    3. Tontin lohkomisen (yli 10000 m²) 2100 € (1975 €).
  - 2 §
    1. Päätös (KML 28 §) tontin vapauttamisesta kiinnityksistä lohkomisen yhteydessä 300 € (285 €).
    2. Pantinhaltijoiden kesken (KML 24.2 §) tehtävä sopimus kiinnitysten etusijajärjestelystä lohkomisen yhteydessä 140 € (130 €).
    3. Rasitteen tai oikeuden perustaminen, siirtäminen, muuttaminen tai poistaminen lohkomisen yhteydessä 275 € jokaisesta perustettavasta, siirrettävästä, muutettavasta tai poistettavasta rasitteesta/oikeudesta (235 €).
    4. Tilusvaihto lohkomisen yhteydessä 360 € (340 €).
    5. Tontinosan lunastaminen (KML 62 §) lohkomisen yhteydessä 1050 € (975 €).

€).

6. Yhteisalueosuuden siirto lohkomisen yhteydessä ilmainen

3 §

1. Erillinen rasitetoimitus 900 € + 275 € (625 € + 235 €) perustettavaa, siirrettävää, muutettavaa tai poistettavaa rasitetta/oikeutta kohden (ensimmäinen rasite sisältyy perusmaksuun).

4 §

1. Erillinen tilusvaihto 750 € (700 €).

5 §

1. Rajankäynti 750 € (sisältää 2 rajamerkkiä) (700 €). Jokaisesta seuraavasta rajamerkistä suoritetaan 100 € (95 €).

6 §

1. Yhteisalueosuuden siirto 450 € (420 €).

7 §

1. Muusta kuin 5 §:ssä tarkoitetusta kiinteistönmäärittämisestä suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 17 §:n mukaisin velotushinnoin laskettuna.

8 §

1. Sopimukseen perustuva tontin halkominen tonttijakoalueella 725 €/tontti (675 €).

9 §

1. Jos tämän taksan mukaisen toimituksen kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat, suoritetaan kiinteistötoimitusmaksu todellisten kustannusten mukaisena taksan 17 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

10 §

1. Muista asemakaava-alueella kaupungin toimesta suoritettavista kiinteistötoimituksista peritään Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n mukaisena työkorvauksena todelliset kustannukset kulloinkin voimassa

olevan henkilötyöveloitushinnaston mukaisesti.

2. Maanmittaustoimiston asemakaava-alueella suorittamista kiinteistötoimituksista peritään korvaus voimassa olevan maanmittauslaitoksen kiinteistötoimituksia koskevan hinnaston mukaisesti.

11 §

1. Kaavatontin merkitseminen tonttina kiinteistörekisteriin 670 € (625 €).
2. Kaavatontin merkitseminen tonttina kiinteistörekisteriin, jos tehdään tarkistusmittauksia 830 € (775 €).

12 §

1. Kiinteistöjen yhdistäminen KML 214 §:n 1 momentin mukaisessa tapauksessa 725 € (675 €).
2. Kiinteistöjen yhdistäminen KML 214 §:n 2 momentin mukaisessa tapauksessa 775 € (725 €).

13 §

1. Rekisteriyksikön nimeäminen/nimen muuttaminen 100 € (100 €).
2. Osuus yhteiseen alueeseen siirretään kiinteistöön tai muodostetaan tilaksi (KML 131 §) 275 € (260 €).
3. Sopimukseen perustuva rasitteen poistaminen tai sen käyttämistä koskevien määräysten muuttaminen (KML 165 §) 275 € (260 €).

14 §

1. Toimitusmiehen muilta viranomaisilta hankkimista asiakirjoista suoritetaan niiden lunastus- yms. maksujen lisäksi 10 euroa asiakirjalta.

15 §

1. Mikäli toimitus vaatii lehtikuulutuksen, lisätään lehtikuulutuksen aiheuttamat kustannukset normaaliin taksaan.

16 §

1. Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n 1 momentin mukaiseen työaikakorvaukseen ja yhteiskustannuskorvaukseen perustuvat

työkorvauksen veloitus hinnat toimitustuotannon osatehtävittäin:

- toimitusinsinöörin tehtävät 100 euroa/tunti (95 euroa/tunti)
- kiinteistörekisterinhoitaja, toimitusvalmistelija tai vastaava 60 euroa/tunti (55 euroa/tunti)
- mittaryhmä voimassa olevan hinnaston mukaan

Jos kiinteistötoimitus vaatii jatkokokouksia, peritään kustakin jatkokokouksesta 100 € (95 €) työaikakorvauksena normaalin taksan lisäksi.

17 §

Hakemuksen käsittelymaksu on 32 € (30 €) ja valmiiden asiakirjojen toimituskulut 53 € (50 €). Jos hakemus ja/tai asiakirjat toimitetaan sähköisesti, ei tältä osin peritä maksua.

Korvaa säädöksen 17/2020, koodi n:o 14.

Lisäksi lautakunta päättää, että uusi taksa otetaan käyttöön 1.8.2023 alkaen jätettyjen hakemusten osalta.

Perusteluosa

Kaupungin strategian mukaisesti tulee kiinteistönmuodostuksen toimitusmaksut tarkastaa vuosittain ja korottaa niitä vähintään yleisen kustannustason nousua vastaavasti. Maksujen tarkistamisen tavoitteena on myös kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain 3 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain 82 §:n mukaisesti kiinteistötoimitusmaksujen määräytyminen omakustannusarvon perusteella. Koska koko ajan on samalla parannettu työn tuottavuutta, on maksujen tarkistaminen pystytty pitämään maltillisena. Isompana rakenteellisena ja hinnallisena muutoksena esitetään tonttijakojen osalta eriteltäväksi eri laatuille tonteille laadittavat tonttijaot, koska niiden työmäärä poikkeaa toisistaan merkittävästi. Eriteltävät kokonaisuudet ovat: Erillispientalojen, paritalojen, rivitalojen tai autopaikkojen kortteli-alueelle tehtävä tonttijako tai tonttijaon muutos,

joka sisältää korkeintaan kaksi tonttia ja Asuinkerrostalojen, liike-, toimisto- tai toimitilarakennusten, teollisuus- tai varastorakennusten, erityisasumisen tai yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten, yleisten rakennusten tai erityisalueen tonttien korttelialueelle tehtävä tonttijako tai tonttijaon muutos, joka sisältää korkeintaan kaksi tonttia. Kiinteistötoimitusmaksut nousevat tämän esityksen mukaisesti keskimäärin noin 7 %, tonttijakojen ja rasitetoimituksen osalta nousu on isompi, koska niiden työmäärä ei vastaa nykytaksaa.

Lain kiinteistötoimitusmaksusta 4 §:n mukaan kunta päättää kiinteistötoimitusten maksuista ja siten kiinteistönmuodostuksen maksuihin tehtävät muutokset kuuluvat teknisen ja ympäristölautakunnan toimivaltaan. Samoin tonttijakoa koskevien maksujen osalta tehtävät muutokset kuuluvat kaupunkiympäristölautakunnan toimivaltaan.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Säädöskokoelma

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 59

Keskustan maksullisen pysäköinnin taksojen tarkistus 2023

2432/02.02.05.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen p. 044 416 3503

Päätös

Muutosehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää keskustan maksullisen pysäköinnin osalta, että

- maksullisen pysäköinnin ykkösvyöhykkeellä ensimmäinen tunti maksaa 2,20 euroa ja seuraavat 3,60 euroa/tunti
- maksullisen pysäköinnin kakkosvyöhykkeellä maksu on 1,70 euroa/tunti
- kolmosvyöhykkeellä maksu pysyy samana kuin aiemmin
- asukaspysäköintitunnuksen hinta on 1.8.2023 alkaen 25 euroa/kuukausi
- vyöhykerajaukset säilyvät ennallaan

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Mikko Lindroos esitti asian hylkäämistä. Esitys raukesi kannattamattomana.

Asian käsittelyn yhteydessä puheenjohtaja Francis McCarron teki seuraavan muutosehdotuksen: "Esitän, että pysäköintivyöhykkeiden taksat

pidetään ennallaan. Talousvaikutukset kompensoidaan selvittämällä käteisestä luopumisen hyötyjä ja toteuttamalla se vuoden 2024 loppuun mennessä.” Jäsen Maarit Tuomi kannatti tehtyä muutosesitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli lautakunnalta, voidaanko puheenjohtajan muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti vai asetetaanko se pohjaehdotusta vastaan. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan muutosehdotuksen.

Perusteluosa

Lahden kaupungilla on maksullista pysäköintiä keskustassa katujen varsilla ja pysäköintialueilla. Pysäköintipolitiikassa hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti kadunvarsipysäköinti ydinkeskustassa on tarkoitettu lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin ja pitkäaikaisempi pysäköinti ohjataan Toriparkkiin ja pysäköintitaloihin. Maksullisuudella pyritään varmistamaan paikkojen riittävä vaihtuvuus.

Keskustapysäköinti ei voi olla Lahden kokoisessa kaupungissa maksutonta ja aikarajoituksetonta, koska se lisäisi paikkojen käyttöä asumiseen ja työntekoon liittyvään pitkäaikaiseen pysäköintiin. Mikäli käytössä on vain aikarajoitus, on valvonta huomattavasti hitaampaa ja vaikeampaa ja kokemusten mukaan väärinkäytöksiä esiintyy selvästi enemmän. Maksullisuudella sekä säädellään pysäköintiajan pituutta ja ohjataan pysäköintipaikan valintaa, että saadaan käyttäjiltä rahoitusta pysäköintipaikkojen ylläpitoon.

Pysäköintimaksujen suuruudella on vaikutusta ostos- ja muiden asiointipaikkojen valintaan. Oikealla maksujen suuruudella ja rakenteella sekä varmistetaan paikkojen riittävyys asiointikäyttöön että edesautetaan

keskustan liike-elämän toimintaedellytyksiä ja houkuttelevuutta asiointipaikkana.

Nykytilanne

Kaupunki saa bruttotuloja maksullisesta pysäköinnistä noin 1,85 miljoonaa euroa vuodessa. Maksullisen pysäköinnin operoinnin hoitaa Lahden Pysäköinti Oy, jolle maksetaan siitä sopimuksen mukainen korvaus.

Keskustassa on kaksi maksuvyöhykettä, joista kalliimmalla ykkösvyöhykkeellä ensimmäinen tunti maksaa 2 euroa ja seuraavat 3,60 euroa. Tällä on tavoitteena ohjata yli tunnin pysäköintiä pysäköintilaitoksiin ja varmistaa ydinkeskustan paikkojen nopea vaihtuvuus.

Kakkosvyöhykkeellä kaikki tunnit maksavat 1,50 euroa. Satamassa olevalla kolmosvyöhykkeellä ensimmäinen tunti maksaa yhden euron ja seuraavat 0,50 euroa. [Vyöhykejako selviää verkkosivujen kartalta.](#)

Vuoden 2022 aikana maksullisia pysäköintikertoja oli 1 189 788.

Keskimääräinen pysäköinti-aika oli 1,2 tuntia ja mediaani 47 minuuttia.

Maksuista 70 % tehtiin mobiilisti, 20 % kolikoilla ja 10 % kortilla.

Pysäköintimäärät ovat palanneet pandemiavuosien jälkeen vuoden 2019 tasolle.

Pysäköintimaksuja on tarkistettu viimeksi vuonna 2017.

Tutkittuja vaihtoehtoja

Pysäköintimaksuihin ei esitetä suuria muutoksia. Maksut ovat samaa tasoa kuin vertailukaupungeissa. Kaupungin taloustilanteen vuoksi maksujen pienentämistä ei voida esittää ja keskustan vetovoiman säilyttämiseksi ei maksujen suuria korotuksia ole syytä tehdä.

Valtuustoaloitteiden mukaisesti on tarkasteltu myös mahdollisuutta maksuttoman pysäköinnin kokeiluihin. Valtuustoaloitteet käsitellään erillisissä asiakohdissa. Vastauksena esitetään, että kokeiluihin ei lähdetä. Edellä olevilla perusteilla Lahden kokoisessa kaupungissa ei keskustapysäköinnin riittävää paikkojen kiertonopeutta ja siten asiointiin tarvittavien vapaiden pysäköintipaikkojen saatavuutta pystytä turvaamaan ilman maksullista pysäköintiä.

Kaupungin taloustilanteen huomioon ottaen ei ole perusteltua luopua maksullisesta pysäköinnistä. On myös huonosti perusteltavissa, että verovaroista pitäisi maksaa kaikki keskustapysäköinnin järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

Toisena aloitteessa esitettyä kokeiluasiana on tutkittu lyhytaikaisen maksuttoman pysäköinnin järjestämistä. Alle puolen tunnin kiekkopysäköinti ei ole nykysäännösten mukaan mahdollista. Paikkoja voidaan merkitä myös lyhyemmälle ajalle, mutta käytännössä niiden valvonta on vaikeaa. Tämä ei ole kustannustehokasta eikä tarkoituksenmukaista. Ilman valvontaa valitettavasti paikkojen väärinkäyttö on yleistä.

Maksullisessa pysäköinnissä olisi teknisesti mahdollista myös muuttaa taksoja niin, että ensimmäinen 15 minuutin tai puolen tunnin jakso olisi maksuton. Koska tämä koskisi kaikkia pysäköintikertoja, olisi kaupungin pysäköintitulojentulojen vähennys 15 minuutin säännöllä noin 500 000 euroa ja puolen tunnin maksuttomuudella noin 1 milj. euroa vuodessa. Tämä ei ole kompensoitavissa muilla pysäköintituloilla.

Maksulliset pysäköintiluvat

Kaupungissa on käytössä asukaspysäköintitunnus. Keskustassa erikseen määritellyissä vanhoissa kerrostaloissa asuvat voivat lunastaa hallinnassaan

olevalle autolle tunnuksen, joka oikeuttaa pysäköimään kadun varteen erikseen merkityille alueille ilman maksua ja pysäköintikiekon käyttöä. Tunnuksia on käytössä tällä hetkellä 246 autolla. Tunnuksen hinta on 20 euroa/kk ja sen hallinnointi ja maksaminen hoidetaan sähköisesti. Tunnuksen kuukausihintaa esitetään korotettavaksi 25 euroon. Vuodessa tulojen lisäys kaupungille on 15 000 euroa.

Yleispysäköintitunnus on tarkoitettu yrityksille ja yhteisöille. Tunnuksen hinta on autoa kohti 1000 euroa vuodessa ja sillä on oikeus pysäköidä kadun varren asukaspysäköintipaikoille. Tunnuksella ei ole tällä hetkellä käyttäjiä.

Tilapäiset maksulliset pysäköintialueet

Kaupunki ja Lahden Pysäköinti Oy ovat valmistelleet matkakeskuksen vieressä olevan rakentamattoman kaupungin omistaman tontin ottamista osittain maksullisen pysäköinnin käyttöön. Alueesta on tehty vuokrasopimus Lahden Pysäköinnin kanssa, joka määrittelee alueen maksujen tason ja hoitaa pysäköinnin järjestämisen.

Ranta-Kartanossa tutkitaan, onko alueelle tarpeen järjestää tilapäistä maksullista maantasopysäköintiä osalle rakentamattomien tonttien alueesta pysäköintitalon valmistuttua. Maksuton pysäköinti alueella päättyy elokuun 2023 lopussa.

Muutosesitys

Keskustapysäköinnin maksullisiin vyöhykkeisiin ei esitetä nyt muutoksia, mutta tilannetta keskustan länsiosassa seurataan Ranta-Kartanon pysäköintitalon valmistuttua kesällä 2023. Pikku-Vesijärven puiston osalta tilannetta tarkastellaan tämän pysäköintialueen saneerauksen valmistuttua.

Pysäköintimaksuihin esitetään seuraavia maltillisia korotuksia:
Ykkösvyöhykkeellä ensimmäinen tunti 2,20 euroa (nyt 2,00), seuraavat edelleen 3,60 euroa. Kakkosvyöhykkeen maksu 1,70 euroa/tunti (nyt 1,50). Kolmosvyöhykkeelle ei esitetä muutoksia. Pysäköintimääriin ei ennakoida maltillisilla korotuksilla olevan vaikutuksia, joten maksut lisäävät kaupungin tuloja noin 0,2 milj. euroa vuodessa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Lahden Pysäköinti Oy, kaupunkitekniikka

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 60

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki aloittaa kokeilun maksuttomasta pysäköinnistä Lahden keskustassa

605/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen p. 044 416 3503

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Mikko Lindroos esitti asian palauttamista valmisteluun seuraavalla saatteella: "Vain pysäköintiapilla mahdollinen 30-60min ilmainen pysäköinti, joita ei voi ketjuttaa. Tämä pitää huolen siitä, ettei ilmaispysäköinti vaikuta negatiivisesti keskustan asiakaskiertoon jota on pelätty mikäli käytettäisiin pysäköintikiekoja.

Alun ilmainen pysäköinti tuo keskustaan lisää asiakkaita toimimalla sisäänheittotuotteen tapaan ja on positiivinen keskustan elinkeinotoimintaa tukeva signaali yrityksille sekä lahtelaisille merkki siitä, että heidät halutaan asioimaan keskustaan.

Monet ihmiset asioivat keskustassa tuota ilmaista aikaa pidempään, jolloin kaupunki saa edelleen pysäköintituloja ja kasvava asiakasvolyymi lisää pysäköijien määrää sekä tuo verotuloja yritysten kasvavien myyntien kautta, jolla on myös työllistävä vaikutus. Tämä kattaa ison osan ilmaispysäköinnin vuoksi menetetyistä pysäköintituloista.

Helpoiten maksuttoman pysäköinnin kokeilun hyödyt ja haitat saa selville kokeilemalla sitä. Lahdessa on kokeiltu erilaisia asiointia ja yritystoimintaa haittaavia kokeiluja sekä koitettu lisätä niillä elinvoimaa. Joten esitämme nyt, että keskustan elinvoimaa yritettäisiin lisätä keskustan elinvoimaa lisäävällä, lahtelaisten asiointia helpottavalla ja keskustan yritystoimintaa tukevalla kokeilulla mahdollisimman pikaisesti tänä kesänä.” Il varapuheenjohtaja Tuomas Sorsa kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kannatettu, asian käsittelyn jatkamisen keskeyttävä esitys, on asiassa äänestettävä. Selostus hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Minerva Kastehelmi, Ida Rantanen, Ville Nikkilä, Tomi Sairomaa, Anneli Viinikka ja Francis McCarron) ja 4 EI-ääntä (Mikko Lindroos, Maarit Tuomi, Tuomas Sorsa ja Nina Kallijärvi). Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä jatketaan.

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Ville Hälinen 30.1.2023:

“Valtuutetun aloiteoikeutta hyödyntäen esitän, että Lahden kaupunki aloittaa kokeilun maksuttomasta pysäköinnistä Lahden keskustassa. Korkeat pysäköintimaksut ja maksuttoman pysäköinnin kokeilun tarve nousevat koko ajan esiin Lahden keskustan elinkeinotoimintaa, kehitystä sekä vetovoimaa jarruttavana tekijänä. Aloitteella ei haluta lisätä keskustan kadunvarsien käyttöä pitkäaikaispysäköintiin, vaan sen tavoitteena olisi tukea keskustan elinkeinoelämän toimintaa ja sen saavutettavuutta.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahden kaupungilla on maksullista pysäköintiä keskustassa katujen varsilla ja pysäköintialueilla. Pysäköintipolitiikassa hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti kadunvarsipysäköinti ydinkeskustassa on tarkoitettu lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin ja pitkäaikaisempi pysäköinti ohjataan Toriparkkiin ja pysäköintitaloihin. Maksullisuudella pyritään varmistamaan paikkojen riittävä vaihtuvuus ja paikkojen saatavuus lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin.

Keskustapysäköinti ei voi olla Lahden kokoisessa kaupungissa maksutonta ja aikarajoituksetonta, koska se lisäisi paikkojen käyttöä asumiseen ja työntekoon liittyvään pitkäaikaiseen pysäköintiin. Mikäli käytössä on vain aikarajoitus, on valvonta huomattavasti hitaampaa ja vaikeampaa ja kokemusten mukaan väärinkäytöksiä esiintyy selvästi enemmän. Maksullisuudella sekä säädellään pysäköintiajan pituutta ja ohjataan pysäköintipaikan valintaa, että saadaan käyttäjiltä rahoitusta pysäköintipaikkojen ylläpitoon.

Lahden kaupungin pysäköintimaksut eivät ole korkeita, vaan samaa suuruusluokkaa kuin vertailukaupungeissa. Ainoastaan ykkösvyöhykkeen toisen tunnin maksu on korkeampi kuin niissä kaupungeissa, jossa

porrastettu taksa ei ole käytössä. Tällä halutaan ohjata pitkäaikaisempaa, yli tunnin kestävästä pysäköintiä pysäköintilaitoksiin, jotta kadunvarrella on aina löydettävissä lyhytaikaisia asiointipaikkoja.

Kaupunki saa tuloja maksullisesta pysäköinnistä noin 1,85 miljoonaa euroa vuodessa. Suurin osa, noin 70 %, tuloista kertyy keskustan ykkösvyöhykkeeltä. Kaupungin taloustilanteen huomioon ottaen ei ole perusteltua, että tämä tulo jäisi saamatta ja kaikki pysäköintipaikkojen kunnossapito- ja rakentamiskulut tulisivat verorahoista maksettaviksi. Ehdotetun kokeilun toteuttaminen toisi kuluja kokeilun suunnittelun, seurannan ja raportoinnin lisäksi liikenteenohjaussuunnitelmien laadinnasta ja liikennemerkkien hankinnasta sekä vaihdosta.

Edellä esitetyillä perusteluilla esitettyä maksuttoman pysäköinnin kokeilua ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 61

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki aloittaa kokeilun nopeaa asiointia varten tarkoitetun pysäköinnin lisäämisestä Lahden keskustassa

602/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen p. 044 416 3503

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Ville Hälinen 30.1.2023:

“Valtuutetun aloiteoikeutta hyödyntäen esitän, että Lahden kaupunki aloittaa kokeilun nopeaa asiointia varten tarkoitetun pysäköinnin lisäämisestä Lahden keskustassa.

Ns. Nopean asioinnin pysäköinnin tarve nousee koko ajan esiin Lahden keskustan elinkeino toimintaa, kehitystä sekä vetovoimaa jarrutavana tekijänä. Aloitteella ei haluta lisätä keskustan kadunvarsien käyttöä pitkäaikaispysäköintiin, vaan sen tavoitteena olisi tukea keskustan elinkeinoelämän toimintaa ja sen saavutettavuutta.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahden kaupungilla on maksullista pysäköintiä keskustassa katujen varsilla ja pysäköintialueilla. Pysäköintipolitiikassa hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti kadunvarsipysäköinti ydinkeskustassa on tarkoitettu lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin ja pitkäaikaisempi pysäköinti ohjataan Toriparkkiin ja pysäköintitaloihin. Maksullisuudella ja ykkösvyöhykkeellä maksujen porrastuksella pyritään varmistamaan paikkojen riittävä vaihtuvuus.

Keskustapysäköinti ei voi olla Lahden kokoisessa kaupungissa maksutonta ja aikarajoituksetonta, koska se lisäisi paikkojen käyttöä asumiseen ja työntekoon liittyvään pitkäaikaiseen pysäköintiin. Mikäli käytössä on vain aikarajoitus, on valvonta huomattavasti hitaampaa ja vaikeampaa ja kokemusten mukaan väärinkäytöksiä esiintyy selvästi enemmän. Maksullisuudella sekä säädellään pysäköintiajan pituutta ja ohjataan pysäköintipaikan valintaa, että saadaan käyttäjiltä rahoitusta pysäköintipaikkojen ylläpitoon.

Nopean asioinnin paikkoina on käytettävissä kaikki kadunvarsipaikat. Maksullisuuden porrastuksella ykkösvyöhykkeellä on pyritty nimenomaan paikkojen nopeaan vaihtuvuuteen. Alkuvuoden tietojen mukaan ykkösvyöhykkeellä keskimääräinen pysäköintiaika on 1 tunti ja mediaaniaika 41 minuuttia. Tästä on pääteltävissä, että paikkoja käytetään paljon lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin.

Maksuttomia asiointipysäköintipaikkoja voidaan toteuttaa joko liikennemerkkein määrittämällä sallitun pysäköintiajan pituus tai muuttamalla taksoja niin, että pysäköinnin alusta tietty aika on maksuton. Molemmat tavat ovat ongelmallisia. Alle puolen tunnin kiekkopysäköinti ei

ole nykysäännösten (tieliikennelaki 40§) mukaan mahdollista ja käytännössä puolen tunnin paikalla voi sopivaan aikaan tultaessa pysäköidä lähes tunnin. Paikkoja voidaan merkitä myös lyhyemmälle ajalle, mutta käytännössä ainoa vaihtoehto valvoa esimerkiksi 15 minuutin paikkoja on, että pysäköinninvalvoja on näköyhteydellä ajoneuvoon koko pysäköinnin ajan. Tämä ei ole kustannustehokasta eikä tarkoituksenmukaista. Ilman valvontaa valitettavasti paikkojen väärinkäyttö on yleistä.

Maksullisessa pysäköinnissä on teknisesti mahdollista muuttaa taksoja niin, että ensimmäinen 15 minuutin tai puolen tunnin jakso olisi kaikille maksuton. Maksujen selkeyden vuoksi tämän muutoksen tulisi koskea laajempaa aluetta. Mobiilisovellutusten käytön yleisyydestä (70% pysäköinneistä) ja viestinnän selkeyden vaatimuksista johtuen maksuvyöhykkeitä ei voi olla montaa, eikä yksittäisillä vierekkäisillä paikoilla voi olla erisuuruisia maksuja.

Jos järjestely koskisi kaikkia maksullisia pysäköintikertoja, olisi kaupungin pysäköintitulojen vähennys 15 minuutin maksuttomalla ajalla noin 0,5 miljoonaa euroa ja puolen tunnin maksuttomuudella noin 1 milj. euroa vuodessa. Tämä ei ole kompensoitavissa muilla pysäköintituloilla. Esitetty kokeilu voitaisiin tehdä vain rajoitetun ajan ja esimerkiksi vain ykkösvyöhykkeelle, tällöin kuukautta kohden tulojen vähennys olisi arviolta 15 minuutin kokeilussa 35 000 euroa ja 30 minuutin maksuttoman ajan kokeilussa 70 000 euroa. Lisäksi tulisivat pysäköintiautomaattien ohjelmointi- ja muutuskulut sekä itse kokeilun suunnittelun, sen seurannan ja raportoinnin kulut, jotka ovat yhteensä noin 10 000 euroa.

Edellä esiteyillä perusteluilla ei nähdä esitettyä kokeilua tarkoituksenmukaisena toteuttaa.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 62

Maksuajan myöntäminen, Mukkulan Ostoskeskus Oy

121/02.08.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelujohtaja Petri Honkanen p. 050 559 4160

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Lautakunta päättää hyväksyä maksuaika-anomuksen.

Lasku maksetaan seuraavan suunnitelman mukaan:

15.05.2023	11 333,73€
15.08.2023	11 333,00€
15.11.2023	11 333,00€
15.02.2024	11 333,00€

Maksulykkäyksen myöntäminen ei vapauta viivästyskoron maksamiselta.

Viivästyskorot laskutetaan erikseen.

Perusteluosa

Mukkulan Ostoskeskus Oy on anonut maksuaikaa maanvuokralaskulle 26321192, ajalta 1.6.2022–31.5.2023, määrältään yhteensä 45 332,73€.

Laskun eräpäivä 15.5.2023. Maksuaika-anomuksessa on esitetty että lasku maksetaan neljässä erässä seuraavan suunnitelman mukaan:

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

15.05.2023	11 333,73€
15.08.2023	11 333,00€
15.11.2023	11 333,00€
15.02.2024	11 333,00€

Hallintosäännön 1 §:n mukaan sen yleisiä määräyksiä ja siihen liittyvää talousasiat- taulukkoa sovelletaan ensisijaisena muihin hallintosäännön osiin nähden, joten yli 25 000 euron maksun lykkäyksestä päättää lautakunta.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Mukkulan Ostoskeskus Oy, kaupunkisuunnittelu/Laavola

Lahten kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 63

Valtuustoaloite: Leikkialueiden talvikunnossapidon aloittaminen Lahdessa

1346/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kunnossapitohortonomi Seija Nurkkala p. 044 416 3997

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Anna Kaisa Kupiainen ja 18 muuta valtuutettua 13.3.2023:

”Lahten tulee aloittaa leikkialueiden talvikunnossapito

Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen, me allekirjoittaneet esitämme, että Lahti ottaa käyttöön leikkialueiden talvikunnossapidon. Lahdessa on tällä hetkellä 156 leikkialuetta, joista lähimmälle leikkialueelle on matkaa keskimäärin 0,5-1 kilometriä. Kaikki leikkialueet ovat käytettävissä myös talvella. Niissä ei ole kuitenkaan varsinaista talvikunnossapitoa eli lunta / jäätä ei poisteta kuin erikoistapauksissa (lähde: Lahti.fi). Leikkialueiden talvikunnossapito ei kuitenkaan ole tavatonta Suomessa. Leikkialueita

talvikunnossa pidetään mm. Rovaniemellä, Joensuussa ja Jyväskylässä. Myös Kuopiossa leikkipuistoihin aurataan kulkuväyliä.

Rovaniemellä talvisin leikkipaikkoja huolletaan kuudellatoista (16) leikkipaikalla. Yhteensä Rovaniemellä on n. 80 leikkipaikkaa (lähde: Rovaniemi.fi)

Joensuussa kaupunki pitää osaa leikkipaikoista kunnossa myös talvisin. Kunnossapitotyöt pitävät sisällään mm. lumien auraamista ja lumenpoistoa leikkivälineistä. Joensuussa leikkipaikkoja on noin 100, joista 36 on talvikunnossapidettäviä (lähde: Joensuu.fi)

Jyväskylässä osa leikkipuistoista on talvikunnossapidossa. Puistojen hoito on talvisin pääasiassa leikkivälineiden puhdistusta lumesta, kulkuväylien avaamista ja hiekoittamista sekä puhtaanapitoa. Liukkauden torjunta kohdentuu vain kulkuväylille (lähde: jyvaskyla.fi). Valitettavasti Jyväskylän kaupunki on vähentänyt viime vuosina talvikunnossapidettävien leikkialueiden määrää ja tällä hetkellä kaupungissa on 11 talvikunnossapidettävää leikkialuetta. Yhteensä leikkipuistoja on Jyväskylän kaupungin alueella noin 100.

Kuopion kaupunki on ryhtynyt auraamaan väyliä suosituimpiin leikkipuistoihin, sillä kaupunkilaiset ovat antaneet runsaasti palautetta vaikeakulkuisista leikkipaikoista (lähde: yle.fi)

Liikunnan ja leikkimisen ilo kuuluu kaikille lapsille kaikkialla kaupungissa vuoden jokaisena päivänä. Kesäisin leikkipuistoihin on helppo mennä, mutta varsinkin runsaslumisena talvena jo leikkipuistoon meneminen on hyvin hankalaa. Vaunuja on erittäin hankala työntää umpihangessa ja keinut eivät ole välttämättä käyttökelpoisia, koska lunta on niiden alla todella paljon. Suurin osa kiipeilytelineistä on vaarallisia kertyneen lumen ja jään vuoksi.

Isovanhemmat käyvät myös leikkipuistossa lapsenlapsiensa kanssa, ja vanhuksilla liikkuminen umpihangessa ja liukkailla kentillä on hankalaa. Leikkipuistot ovat kaikkien kaupunkilaisten käytössä ja leikkipuistossa käynti on osa monen perheen päivittämistä/viikoittaista rutiinia. Leikkipuistoja käyttävät myös perhepäivähoitajat ryhmineen.

Esitämme, että Lahti aloittaa leikkialueiden talvikunnossapidon ainakin suosituimmilla ja isoimmilla leikkialueillaan sekä Launeen perhepuistossa. Myös perhepäivähoitajien käyttämät puistot on talvikunnossapidettävä. Talvikunnossapito käsittäisi leikkivälineiden puhdistusta lumesta, kulkuväylien avaamista ja hiekoittamista sekä puhtaanapitoa. Talvikunnossapidettävien leikkipuistojen valinnassa on olettava huomioon alueellinen lasa-arvoisuus. jotta joka puolella kaupunkia on ainakin yksi talvikunnossapidettävä leikkipuisto.”

Lausunto:

Kaupunkiympäristön palvelualue, kaupunkitekniikka teettää alueurakoissaan jo tällä hetkellä useita talvikauden työtehtäviä myös leikkialueilla. Leikkialueille (156 kpl) johtavat väylät ja niiden liittymät aurataan 3 kertaa talvikausittain helpottamaan leikkialueille pääsyä. Myös leikkipuistojen (Hirsimetsän kerho, Loviisanpässin leikkipuisto, Tanssimäen leikkipuisto ja Launeen Perhepuisto) piha-alueet ovat talvikunnossapidon piirissä Tilakeskuksen toimesta.

Leikkialueiden yhteydessä sijaitsevia pienkenttiä jäädytetään pienten lasten luistelukäyttöön talvikausittain n. 34 kpl eri puolilla kaupunkia ja liikuntapalvelut huolehtivat osaltaan isompien kenttien jäädytyksistä mm. koulujen läheisyydessä. Näitä kenttiä on n. 30 kpl.

Puhtaanapitoa tehdään myös talvisin, eli kaikilta leikkialueilta kerätään roskaa tarvittaessa ympäri vuoden.

Leikkivälineiden kattorakenteilta on puhdistettu lunta, kun lumikertymät ovat uhanneet leikkivälineiden kestävyyttä. Näin ei onneksi ole tapahtunut usein, ehkä noin kerran kymmenessä vuodessa.

Talvisin kaikkien halukkaiden käytössä ovat myös Tilakeskuksen ylläpitämät monitoimitalojen, koulujen ja päiväkotien piha-alueet, jotka ovat saavutettavissa lumitilanteesta riippumatta.

Kaupungissamme on useita mäenlaskupaikkoja; mm. Mukkulan kartanolla, Radiomäellä ja Turranmetsän leikkialueella. Uusille leikkialueille suunnitellaan aina paikat mäen laskuun, mikäli mahdollista.

Mikäli leikkialueilla mietitään laajempia talvikunnossapitotoimia, esim. lumen poistoja, on hyvä huomioida seuraavia seikkoja;

Leikkialueet ovat ahtaita varusteiden ja kalusteiden sijoittelujen maksimoinnin vuoksi, joten talvikunnossapitotoimet vaatisivat erikoiskalustoa tai käsityötä, jotka puolestaan lisäävät kustannuksia. Kalusto on mitoitettava todella tarkasti, jotta vältetään vaurioilta, sillä ne eivät ainakaan lisää leikkivälineiden ja rakenteiden ikää. Alueilla ei myöskään ole tilaa lumien kasaamiselle, vaan ne olisi poistettava kohteilta tuoden lisäkustannuksia.

Lumen ja sohjon poiston lisäksi talvikunnossapidossa on aina huolehdittava myös liukkaudentorjunnasta. Talven aikana levitetty hiekoitushiekka on poistettava tarkkaan leikkialueilta, koska se ei sovellu leikkivälineiden turva-alustaksi erilaisen raekokonsa ja terävasärmäisyytensä vuoksi, ts. turva-alustan jousto-ominaisuus heikkenee, mikäli materiaalit sekoittuvat. Hiekan poistaminen turvasoran tai turvahakkeen joukosta leikkivälineiden alustoilta on vaikeasti toteutettavissa. Hiekoitushiekka tarttuu lisäksi käyttäjien kenkien pohjiin kuluttaen leikkivälineiden maalipintoja.

Kumirouhepohjaisilla nk. valetuilla turva-alustoilla hiekoitushiekka rikkoo pinnan ja nopeuttaa alustan uusimistarvetta.

Leikkivälineistä lunta poistettaessa lumet joudutaan kasaamaan leikkivälineiden läheisyyteen, ellei niitä siirretä pois alueilta. Näin ne aiheuttavat turvallisuusongelman; kinosten kautta leikkivälineiden kattorakenteet ovat helposti kiipeiltävissä ja ne houkuttelevat myös pienempiä käyttäjiä siihen.

Leikkivälineiden turvamotoitukset muuttuvat tamppaantuvan lumen ja jään vuoksi; erilaisia kiinnijäämisaukkoja ilmaantuu lisäten vaaran paikkoja sulaan kauteen verrattuna. Jäätä ja lunta leikkivälineistä poistettaessa niiden rakenteet ovat kovilla lisäten korjaus- ja kunnossapitotarvetta. Erityisesti puiset rakenteet ovat alttiita kolhuille.

Aloitteessa mainituissa muissa kunnissa leikkialueilla on tehty leikkivälineiden lumenpoistoa ainoastaan kahdessa kaupungissa; Rovaniemellä ja Jyväskylässä ja niissäkin muutamissa kohteissa. Työ on ilmeisen vaativaa juuri kalusteiden ja rakenteiden ehjinä säilyttämisen ja tilanahtauden vuoksi.

Leikkialueiden kalusteet ja rakenteet ovat ensisijaisesti tarkoitettu kesäkäyttöön, jolloin niiden turvallisuus on varmistettavissa. Talvikaudella maan jäätyminen ja lumi aiheuttavat turva-alustojen jousto-ominaisuuden muuttumisen ja jopa puuttumisen ja sille olosuhteissamme ei valitettavasti voida mitään.

Edellä mainituista syistä kaupunkitekniikka ei ole leikkialueiden talvikunnossapidon lisäämisen kannalla, vaan pikemminkin panostamassa niiden kesäaikaiseen käyttöön. Talviliikuntamahdollisuuksissa ovat keskeisinä turvalliset liukumäet ja esim. erilaisten lumitapahtumien järjestämiset lumessa pelaamis/leikkimismahdollisuuksineen.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 64

Oikaisuvaatimus kunnossapitopäällikön vahingonkorvausasiassa tekemästä päätöksestä / Ajoneuvovahinko 16.2.2023 Metsäpellontie 1 kohdalla

941/03.02.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lakimies Laura Sillanpää p. 044 482 0789

Kunnossapitopäällikkö Pasi Leppäaho p. 050 398 5729

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Vahingonkärsijä on 16.2.2023 päivätyllä vahingonkorvaushakemuksella ilmoittanut samana päivänä klo 10:00 tapahtuneesta ajoneuvovahingosta, jossa asiakkaan ajoneuvo ja kaupungin kunnossapitourakoitsijan työkone ovat kolaroineet. Vahingonkorvaushakemuksen mukaan asiakkaan ajoneuvo on ollut pysähtyneenä ja urakoitsijan työkone on ohi ajaessaan osunut asiakkaan autoon. Asiakas ei ole havainnut aiheutuneita vaurioita tapahtumahetkellä, vaan on huomannut ne parkkeerattuaan klo 10:10. Asiakas vaatii korvauksena ajoneuvon korjauskustannuksia, yhteensä 1291,53 euroa.

Korvaushakemus hylättiin 15.3.2023 päivätyllä viranhaltijapäätöksellä § 12/2023. Viranhaltijapäätöksen tekemistä varten asiassa pyydettiin kunnossapitourakoitsijan lausunto tapahtuneesta. Urakoitsijan lausuman mukaan tapahtumankulku on ollut siinä määrin päinvastainen, että urakoitsijan mukaan työkone (tiehöylä) on ollut ajoradalla pysähtyneenä ja asiakas on itse tiehöylän ohittaessaan kolaroinut autonsa työkoneeseen. Urakoitsijan näkemyksen mukaan olisi erikoista, jos asiakas ei olisi törmäystä tapahtumahetkellä huomannut. Asiassa katsottiin olevan kyseessä niin sanottu sana sanaa vastaan -tilanne, eikä kaupungin mahdollisesta syyllisyydestä esitetty muuta näyttöä.

30.3.2023 päivätyssä oikaisuvaatimuksessa asiakas vaatii vahingonkorvausta maksettavaksi ja asian selkeyttämiseksi hän on toistanut jo aiemmin vahingonkorvaushakemuksessa esittämänsä tapahtumankulun. Asiakas korostaa, että vahinko on tapahtunut silloin, kun hän on ollut pysähtyneenä. Lisäksi hän mainitsee, että tiehöylän vauhti on ollut hidas, jolloin törmäystä ei ole tuntunut. Samoin hän mainitsee, että koska tiehöylä on henkilöautoa massiivisempi, pieni kosketus riittää aiheuttamaan vahinkoa.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty, eikä muutoin viranhaltijapäätöksen jälkeen ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden mukaan asiaa olisi syytä arvioida uudelleen. Viranhaltija on päätöksentekoaan varten hankkinut asian arvioimiseksi tarpeelliset selvitykset ja tiedot. Lautakunnalle esitetään, että oikaisuvaatimus hylätään.

Taustaa

Vahingonkorvaushakemuksessaan asiakas kertoi kääntyneensä henkilöautolla Heinlammintieltä Metsäpellontielle noin klo 10:00.

Metsäpellontielle (Metsäpellontie 1) oli jo valmiiksi toinen henkilöauto pysähtyneenä. Asiakas pysäytti autonsa odottamaan tämän henkilöauton perään, koska Metsäpellontien ja Saunatien risteyksessä kerättiin lunta pois kahden kunnossapitoajoneuvon voimin. Seuraavaksi suurempi kunnossapitoajoneuvo (tiehöylä) lähti ajamaan kohti pysähtyneitä ajoneuvoja ja pysähtyi asiakkaan mukaan todella lähelle hänen ajoneuvoaan. Kun tiehöylä oli pysähtynyt, asiakas kertoi peruuttaneensa taaksepäin ja ohjanneensa autonsa kauemmas sivuun. Tämän jälkeen iso kunnossapitoajoneuvo ajoi asiakkaan auton ohi ja myös asiakas itse jatkoi matkaa eteenpäin. Kun asiakas määränpäässä pysäköi autonsa (klo 10:10), hän huomasi, että auton vasempaan kylkeen / eturenkaan yläpuolelle oli aiheutunut vaurio. Asiakkaan mukaan vaurio oli syntynyt Metsäpellontielle kunnossapitokoneen ohittaessa hänen pysähtyneenä olleen ajoneuvonsa. Asiakas on pyytänyt korjauslaskelman syntyneen vaurion korjaamisesta ja korjauksen kustannusarvio on 1 291,53€. Tämä sama summa on asiakkaan euromääräinen vahingonkorvausvaade.

Ennen viranhaltijapäätöksen tekemistä asiassa pyydettiin kaupungin kunnossapitourakoitsijan lausunto. Kunnossapitourakoitsijan antaman lausunnon mukaan asiakkaan mainitsema yhteentörmäys on tapahtunut. Toisin kuin asiakas on esittänyt, kunnossapitourakoitsijan mukaan tiehöylä on ollut ajoradalla pysähtyneenä, kun asiakas on ohittanut tiehöylän ja tällöin kolaroinut autonsa tiehöylään. Asiakas ei ole jäänyt selvittämään asiaa tiehöylän kuljettajan kanssa, vaan on ajanut pois tilanteesta. Urakoitsijan näkemyksen mukaan olisi erikoista, jos asiakas ei olisi törmäystä tapahtumahetkellä huomannut.

Korvaushakemus hylättiin 15.3.2023 päivätyllä viranhaltijapäätöksellä §12/2023. Asiassa katsottiin olevan kyseessä niin sanottu sana sanaa

vastaan -tilanne, eikä kaupungin mahdollisesta syyllisyydestä esitetty muuta näyttöä.

Oikaisuvaatimus

30.3.2023 päivätyssä oikaisuvaatimuksessa asiakas vaatii vahingonkorvausta maksettavaksi ja asian selkeyttämiseksi hän on toistanut jo aiemmin vahingonkorvaushakemuksessa esittämänsä tapahtumankulun. Asiakas korostaa, että vahinko on tapahtunut silloin, kun hän on ollut pysähtyneenä. Lisäksi hän mainitsee, että tiehöylän vauhti on ollut hidas, jolloin törmäystä ei ole tuntunut. Samoin hän mainitsee, että koska tiehöylä on henkilöautoa massiivisempi, pieni kosketus riittää aiheuttamaan vahinkoa.

Vastaus

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty, eikä muutoin viranhaltijapäätöksen jälkeen ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden mukaan asiaa olisi syytä arvioida uudelleen. Asiakkaan näkemys tapahtumankulusta poikkeaa kaupungin kunnossapitourakoitsijan näkemyksestä siinä, kumpi ajoneuvo, asiakkaan vai urakoitsijan, on ollut se, joka on yhteentörmäyksen hetkellä liikkunut ja näin ollen syntyneet vauriot aiheuttanut. Muuta näyttöä kaupungin mahdollisesta syyllisyydestä ei ole esitetty. Asiassa jää epäselväksi se, kumman osapuolen toiminnasta asiakkaan ajoneuvoon aiheutuneet vauriot ovat johtuneet ja syy-yhteys vahingon ja kaupungin kunnossapitourakoitsijan toiminnan välillä on jäänyt toteen näyttämättä. Kaupunki ei ole edellä mainituilla perusteilla korvausvelvollinen asiassa.

Lautakunnalle esitetään, että oikaisuvaatimus hylätään.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Ote: oikaisuvaatimuksen tekijä

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 65

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee asiat tiedokseen.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 19.4.–16.5.2023
- kaupunkitekniikan viranhaltijan terassialuelupapäätökset ajalla 15.3.-15.5.2023 / Keskustan alueen terassin tai muun anniskelualueen vuokraus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.05.2023

§ 66

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunkiympäristölautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 50, § 51, § 52, § 53, § 54, § 60, § 61, § 63, § 65, § 66

nro 5

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunkiympäristölautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 55, § 56, § 57, § 58, § 59, § 62

nro 5

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä**

oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana

eli klo 15.00 mennessä, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

puh. 03 814 2214

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 64

nro 5

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja

nro 5

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kaupunkiympäristölautakunta
Pöytäkirja
Tuomioistuinmaksut

nro 5

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.